

Lekcja

Temat: Substancje uzależniające – narkotyki i leki.

Narkotyki są niebezpiecznymi środkami uzależniającymi. Zażywane regularnie prowadzą do silnego uzależnienia fizjologicznego i psychicznego nazywanego narkomanią. Środkami o działaniu narkotycznym są różne substancje pochodzenia roślinnego oraz otrzymywane syntetycznie.

Narkotyki wyniszczają wątrobę i nerki, degenerują tkankę mózgową, a tym samym zaburzają pracę mózgu, ograniczają sprawność myślenia i zapamiętywania oraz wywołują negatywne zmiany w zachowaniu. W zależności od rodzaju substancji, narkotyki mogą powodować nienaturalny stan pobudzenia, omamy i halucynacje lub obniżać aktywność organizmu.

Morfina – $C_{17}H_{19}NO_3$ - jest to związek chemiczny zaliczany do amin. Otrzymuje się ją z opium. Jest jedną z najsilniejszych substancji przeciwbólowych.

Heroina – $C_{21}H_{23}NO_5$ – jest to związek chemiczny zaliczany do estrów. Podobnie jak morfina, heroina wykazuje działanie przeciwbólowe. Heroina ma właściwości silnie uzależniające. **Nawet po pierwszym zażyciu heroiny może dojść do psychicznego uzależnienia od niej. Heroinizm to silnie degradujący człowieka nałóg.**

Kokaina – $C_{17}H_{21}NO_4$ - jest to związek chemiczny zaliczany do estrów, który pozyskuje się z liści krasnodrzewu pospolitego (koki). Kokaina należy do stymulantów, czyli środków psychotropowych działających pobudzająco na układ nerwowy. Narkotyk zwiększa wydzielanie dopaminy i serotoniny – neuroprzekazników odpowiadających za odczuwanie przyjemności.

Subiektywne odczucia towarzyszące zażyciu kokainy to:

- uczucie euforii, radości, zadowolenia,
- zwiększona pewność siebie, przebojowość, towarzyskość,
- wyzbycie się zahamowań, przykrych myśli, kompleksów.

Euforyczne działanie substancji utrzymuje się przez około 20-30 minut, po czym następuje tzw. zjazd zwany również dołkiem kokainowym. Spowodowany jest on nagłym spadkiem stężenia dopaminy i serotoniny w mózgu i może trwać nawet kilka dni. **W tym czasie gwałtownie obniża się nastrój, pojawiają się lęki, kołatanie serca. Kokaina bardzo silnie uzależnia psychicznie.**

Haszysz, marihuana – substancje te otrzymuje się z konopi indyjskiej. Działają pobudzająco, wywołując stany euforii, **po których szybko następują niepokój i omamy. Mogą wywołać agresję.**

Amfetamina – $C_9H_{13}N$. Związek chemiczny zaliczany do amin, otrzymywane syntetycznie. Bardzo silnie oddziałuje na organizm człowieka, powodując bezsenność, niepokój i zaburzenie procesów myślowych. **Łatwo wywołuje uzależnienie.**

Lekozależność, nazywana też lekomanią, to uzależnienie od różnego rodzaju leków. Ich nadużywanie prowadzi do ogólnego zatrucia organizmu. Łatwy dostęp do leków i suplementów diety oraz swojego rodzaju moda na ich zażywanie sprawia, że zamiast rozwiązywać swoje problemy zdrowotne czy życiowe, sięgamy po tabletki, np. przeciwbólowe. Szczególnie popularne są leki uspokajające i nasenne, środki dopingujące i przeciwbólowe. Chętnie spożywane są również syntetyczne witaminy i suplementy diety oraz środki przeczyszczające czy produkty reklamowane jako te, które ułatwiają odchudzanie.

Nierozsądne zażywanie leków bez konsultacji z lekarzem może prowadzić do takich komplikacji zdrowotnych, jak uszkodzenie żołądka, nerek i wątroby. Uzależnienie od farmaceutyków jest tak samo poważną chorobą, jak uzależnienie od alkoholu czy narkotyków.

Praca domowa

Ćwiczenie 2 pkt c str. 189